

Datum
2016-04-29

Beteckning

m.registrator@regeringskansliet.se

REMISSVAR

Förslag till nationella regler för högfluorerade ämnen i brandsläckningsskum **Kemikalieinspektionen Dnr 110-2015/2016**

Svenskt Vatten företräder vattentjänstföretagen i Sverige. Våra medlemmar är landets viktigaste livsmedelsproducenter och miljövårdsföretag som arbetar för friskt dricksvatten, rena sjöar och hav samt långsiktigt hållbara vattentjänster. Medlemmarna i Svenskt Vatten levererar dricksvatten och tar emot avloppsvatten från cirka 8,5 miljoner anslutna kunder.

Bakgrund

Kemikalieinspektionen har, på uppdrag av regeringen, tagit fram en handlingsplan för en giftfri vardag fram till 2020, där ett fokusområde är högfluorerade ämnen. Insatser sker både nationellt, inom EU och andra länder, och ofta i samarbete med andra myndigheter. Som en del av det nationella åtgärdsprogrammet för högfluorerade ämnen har Kemikalieinspektionen fått i uppdrag av Miljö- och Energidepartementet att ta fram ett förslag på en nationell reglering av högfluorerade ämnen i brandsläckningsskum. Förslaget presenteras i rapporten *Förslag till nationella regler för högfluorerade ämnen i brandsläckningsskum* som nu är på remiss.

Följande åtgärder föreslås i Kemikalieinspektionens rapport:

1. *Ett förordningsstadgat krav med stöd av Miljöbalken om att skumvätska/släckvatten från fluorbaserade brandsläckningsskum ska samlas upp och destrueras från och med 1 januari 2017*
2. *Kemikalieinspektionen föreslår vissa undantag, främst för användning i skarpa situationer vid bränder i vätskor och fasta ämnen som kan anta vätskeform. Vi föreslår även undantag för funktionstester av släckutrustning i fasta installationer, användning till sjöss samt för viss utbildningsverksamhet inom Försvarmakten*
3. *PFOS och PFOA regleras i andra EU-förordningar och undantas därför från förslaget*
4. *Under våren 2016 fortsätter Kemikalieinspektionen i samarbete med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) med informations- och utbildningsaktiviteter för att motverka felanvändning av fluorbaserade brandsläckningsskum, samt tar fram ett förslag på anmälningsplikt för användare av brandsläckningsskum*
5. *Regeringen låter år 2019 göra en översyn och så långt möjligt reducerar de föreslagna undantagen*
6. *Tiden fram till översynen utnyttjas till att stödja utveckling och pilotförsök i fullskala av fluorfria alternativ*

Svenskt Vattens synpunkter

Svenskt Vatten välkomnar att ett förslag till reglering av högfluorerade ämnen i brandsläckningsskum tagits fram. Detta kan förhoppningsvis bidra till en minskad risk att dessa ämnen kontaminerar våra sjöar och vattendrag och därmed dricksvattnet. Dessutom går många av ämnena rakt igenom reningsverken (utan att renas) och de är också kraftigt nitrifikationshämmande. Vi anser dock att det generellt är svårt att förstå vilken effekt de föreslagna åtgärderna får eftersom de i sin tur är beroende av hur stora undantagen blir, vilket är svårbedömt.

Svenskt Vatten anser att det är viktigt att endast fluorfria skumsläckmedel får användas vid övning. Det enda undantaget kan möjligen vara försvarets användning vid övning som anges i kapitel 5.5.2. Även här bör man dock åläggas att samla upp släckvattnet innehållande högfluorerade ämnen, framför allt om det PFAS-innehållande vattnet riskerar att nå vattendrag eller grundvatten. Vi föreslår också att om övning med fluorinnehållande skumvätskor tillåts, så ska försvaret meddela den som är ansvarig för vatten och avlopp i kommunen. Den personen har kunskap om var vattenverk och tillhörande vattentäkt/vattenskyddsområde är belägna. Detta för att undvika kontaminering av dricksvatten, vilket ju redan idag är ett problem i vissa delar av Sverige. Vidare borde det vara självklart att använda fluorfria skumsläckmedel vid övningar för företag och allmänhet hos den kommunala räddningstjänsten, vilket inte alltid är fallet idag. Regeringen bör speciellt ta upp att endast fluorfria skumsläckmedel får användas vid sådan övning.

Det saknas en diskussion om handbrandsläckare i rapporten såväl som i förslagen. Det bör klarläggas i vilken utsträckning dessa innehåller högfluorerade ämnen, och säkerställas att utgånget skum behandlas som farligt avfall.

Vi välkomnar kravet på insamling av skumvätska/släckvatten från fluorbaserade skumvätskor enligt förslag 1, oavsett om det handlar om övning eller skarpt läge. Som nämns ovan anser vi att mycket få undantag från regeln att öva med fluorfria alternativ ska tillåtas.

Vi anser att förslag 2 är oklart avseende hur undantagen ska tillämpas. Här behövs en tydligare förklaring. Det är också viktigt att så långt möjligt kräva att släckvatten som innehåller skumvätskor med högfluorerade ämnen samlas upp för destruktion (se ovan), så att det inte hamnar i avloppet eller direkt i miljön. Detta bör även innefatta skumvätskor som används vid funktionstestning, inklusive fasta installationer.

Vi välkomnar förslag 4 som innebär en fortsättning av informations- och utbildningsaktiviteter för att motverka felanvändning av fluorbaserade skumvätskor.

Svenskt Vatten

Agneta Granberg
Styrelseordförande

Anna Linusson
VD